

1996-05-06

Dnr 231-75-96
1180-202
Fastighetsregister-
myndighetens akt
1180-P96/0506

Enligt sändlista

**Ändring av naturreservatet Äspet i
Kristianstads kommun**

Uppgifter om naturreservatet

<i>Naturreservatets namn</i>	Äspet
<i>Kommun</i>	Kristianstad
<i>Församling</i>	Åhus
<i>Fastigheter</i>	Del av Äspet 1:1
<i>Lägesbeskrivning</i>	Omedelbart söder om Helgeåns utlopp i Åhus Topografiskt kartblad: 3E Karlshamn SV 2E Simrishamn NV Ekonomiskt kartblad: 2E 9b Äspet (024 91) 3E 0b Åhus (034 01)
<i>Areal</i>	217,1 ha
<i>därav landareal</i>	ca 113,1 ha
<i>Markägare</i>	Kristianstads kommun
<i>Naturvårdsförvaltare</i>	Länsstyrelsen i Kristianstads län

1996-05-06

Dnr 231-75-96
1180-202
Fastighetsregister-
myndighetens akt
1180-P96/0506

Beskrivning av området

Naturreseptatet Äspet är beläget på kritberggrund överlagrad av morän och flygsand. Reservatet utgör en del av ett omfattande kustdynlandskap, som sträcker sig ca 20 km från Åhus och söderut. I reservatet bildar sanden dyner vilka som mest når ca 20 meter över havet.

Reservatet har formen av en triangel och avgränsas i norr av ett smalt barrskogsområde som i sin tur gränsar mot Helge å, i öster av Östersjön, i sydväst av tätbebyggelsen i Äspet.

Områdets västra del är en gammal kronopark som domineras av en medelålders och äldre, kustnära, moss- och lavrik tallskog med inslag av hedtallskog. Tallskogen är ursprungligen en skyddsplantering, anlagd för att binda flygsanden i området. I den gamla kronoskogen finns även en del inslag av gran-, ek-, bok- samt blandskog. Granbestånden, som delvis är ganska täta, täcker mindre än 10% av kronoskogens areal och de äldsta delarna härstammar från sekelskiftet. Ek- och bokbestånd finns företrädesvis i kronoskogens centrala delar vid den så kallade "Kungslunden". Blandskog växer huvudsakligen i kronoskogens västra del utmed infartsvägen till reservatet.

Örtfloran i skogen är generellt tämligen artfattig beroende på det magra underlaget. Vanliga arter är t.ex kruståtel, ängskovall, sandstarr, fårsvingel, ekorrbär, skogsstjärna, och harsyra. Skogens stora naturvärden finns huvudsakligen i lavfloran och evertebratfaunan (*rygggradslösa djur, t ex skalbaggar*) med flera arter som är hotade eller sällsynta enligt naturvårdsverkets fastställda hotlistor för landet. De flesta hotade eller sällsynta arterna är beroende av mycket grov, död eller döende ved i vindskyddade och delvis solexponerade lägen. Skogens häckfågelfauna är karakteristisk för trakten och innehåller bland annat tofsmes, svartmes, grönsångare, talltita, häger, skogsduva, spillkråka, gröngöling och rödstjärt.

Öster om skogsområdet finns ett vidsträckt, vassbevuxet lagunområde samt öppen sandstrand som till största delen fungerar som fågelskyddsområde med beträdnadsförbud årligen under sommarhalvåret. Reservatets sydvästligaste del, vid Snickarehaken, fungerar som badplats för allmänheten. Lagunområdet och sandrevlarna utgör en viktig rastplats för höststräckande fåglar och är ett välkänt område bland ornitologer. Sträcktopparna för vidare inträffar normalt under slutet av juni och juli. Arter som brukar uppträda i större antal är bland annat rödbena, kärrsnäppa och kustsnäppa. Områdets vassar och buskage utgör en viktig rastplats för tättingar under augusti och

1996-05-06

Dnr 231-75-96

1180-202

Fastighetsregister-
myndighetens akt

1180-P96/0506

september. Under september och oktober passerar ett omfattande sjöfågelsträck med bland annat ejder, prutgås, vitkindad gås, vigg och knipa. Under senare år har flera vadar- och tärnarter börjat häcka på sandrevlarna, t.ex skärfläcka, större strandpipare och småtärna.

Ärendets beredning

Äspet är avsatt som naturreservat genom länsstyrelsens beslut den 7 januari 1963. Delar av naturreservatet är också avsatt som fågelskyddsområde genom länsstyrelsens beslut den 14 juli 1978. Enligt de båda besluten är Domänfonden och Domänverket markägare respektive naturvårdsförvaltare.

Äspet utgör en del av ett område som är av riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt Naturvårdsverkets beslut den 7 februari 1989 jämlikt naturresurslagen 2 kapitlet 6 § 2 stycket, (område NL 33, Kusten Åhus - Juleboda, Kristianstads kommun, respektive område FL 4, Kuststräckan Åhus - Simrishamn med Stenshuvud - Verkeån, Simrishamns, Tomelilla och Kristianstads kommuner).

Områdets naturvärden dokumenterades av Ekologgruppen AB under 1982 och 1983 på uppdrag av länsstyrelsen som underlag för en ny skötselplan. Dokumentationen publicerades av länsstyrelsen 1985.

Länsstyrelsen upprättade 1989 ett förslag till skötselplan. I samband med skötselplanarbetet noterades att bestämmelserna för reservatet bör ses över innan skötselplanen kan fastställas.

I samband med att Domänverket ombildades till bolag blev det aktuellt med försäljning av domänfondens markegendomar, som bland annat inkluderar Äspet. Föreliggande förordnande av naturreservat med tillhörande skötselplan bygger på att Kristianstads kommun köpt fastigheten Äspet 1:1 med statsbidrag från naturvårdsverket och att länsstyrelsen utses till naturvårdsförvaltare av reservatet.

1996-05-06

Dnr 231-75-96
1180-202
Fastighetsregister-
myndighetens akt
1180-P96/0506

Områdets betydelse och behov av skydd och vård

Äspet är **naturgeografiskt intressant** genom den betydande arealen sanddynner som utgör en del av ett omfattande dynlandskap längs med Hanöbukts stränder. Området är av **stor ekologisk betydelse**, främst genom förekomsten av sandrevlar och öppet vatten, som har mycket stort värde bland annat som rastplats för flyttfåglar under höststräcket. Det trädbevuxna dynlandskapet, med god förekomst av ädellövskog samt grov, gles och äldre tallskog med solexponerade stammar är av stor betydelse för områdets fauna av ryggradslösa djur, som innehåller flera hotade eller sällsynta arter, främst insekter. Skogens flora hyser flera skyddsvärda lav-, svamp- och kärlväxtarter. Området är **naturskönt** och är genom sitt strand- och tätortsnära läge vid Åhus av **mycket stor betydelse för allmänhetens friluftsliv**.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området, fastigheten Äspet 1:1, som anges på bifogade karta (bilaga 1), bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1991:641) området som naturreservat.

Under förutsättning att detta förordnande vinner laga kraft upphävs förordnande av naturreservat för Äspet från den 7 januari 1963 och förordnande av djurskyddsområde för del av Äspet 1:1 från den 14 juli 1978.

Naturreservatet skall heta Äspet.

1996-05-06

Dnr 231-75-96
1180-202
Fastighetsregister-
myndighetens akt
1180-P96/0506

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara och utveckla:

1. ett strandnära dynlandskap av stor naturgeografisk betydelse,
2. en kustnära tall- och ädellövskog av naturskogstyp med stort inslag av grova, äldre träd och död ved med optimala biotoper för hotade eller sällsynta växt- och djurarter,
3. ett strandlandskap med öppet vatten, laguner och sandrevlar av stor betydelse för rastande och häckande vadare, tärnor och änder,
4. ett omväxlande och naturskönt område av stor betydelse för ett friluftsliv som anpassas till bevarandet av de naturvärden som finns i området.

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla för området.

Föreskrifter

A. Enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. upplåta nya tomtplatser;
2. uppföra helt ny byggnad eller anläggning eller utföra till- eller ombyggnad av befintlig byggnad eller anläggning;
3. ändra befintlig byggnad eller anläggning för annan användning än den hittills varit använd till;
4. spränga, schakta, gräva, dika, dämna, markbearbeta, bedriva täkt för husbehov eller bedriva annan verksamhet som skadar områdets topografi och landskapets karaktär samt yt- eller dräneringsförhållanden;
5. anordna väg, stig, bro, spång, led, hamn, brygga, uppläggningsplats för båtar eller andra farkoster eller campingplats;

1996-05-06

Dnr 231-75-96
1180-202
Fastighetsregister-
myndighetens akt
1180-P96/0506

6. uppföra flaggstång, vindkraftverk, mast, antenn eller liknande;
7. anlägga luft- eller markledning;
8. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning;
9. anordna upplag annat än för naturvårdsförvaltningens eller fiskets behov inom arrenderat område;
10. bedriva skogsbruk, avverka eller bortföra död ved;
11. uppföra stängsel eller hägnad annat än i den omfattning som skötselplanen anger. Tillfälliga stängsel för skydd av växt- eller boplatser får sättas upp efter länsstyrelsens medgivande;
12. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller tillföra växtnäringsämnen eller kalk;
13. plantera in nya arter eller provenienser;
14. bedriva jakt utom skydds jakt efter länsstyrelsens tillstånd;

Militär verksamhet regleras i särskilt upplåtelseavtal med markägaren.

Föreskrifterna skall ej utgöra hinder för de åtgärder som föreskrivs i av länsstyrelsen fastställd skötselplan eller i av länsstyrelsen och Kristianstads kommun godkänd arbetsplan för reservatet.

1996-05-06

Dnr 231-75-96
1180-202
Fastighetsregister-
myndighetens akt
1180-P96/0506

B. Enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och att åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

1. utmärkning och upplysning om reservatet;
2. skötselåtgärder enligt av länsstyrelsen fastställd skötselplan och enligt av länsstyrelsen och Kristianstads kommun godkänd arbetsplan;

C. Enligt 10 § naturvårdslagen angående vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Det är förbjudet inom fastigheten med därtill hörande vattenområde att:

1. beträda, på bilaga 1 till detta beslut, markerat fågelskyddsområde under perioden 15 mars - 30 september, med undantag för markerade stigar till fågeltornen.
Dessutom får passage genom vattenområdet samt tillfällig landstigning ske på en 20 meter lång x 10 meter bred, närmast pirarmen belägen, zon av yttre sandreveln i samband med organiserad seglingsutbildning.
2. utan länsstyrelsens tillstånd utföra vetenskapliga eller andra undersökningar som kan störa naturmiljön ;
3. gräva eller på annat sätt skada fast naturföremål eller ytbildning;
4. plocka eller gräva upp växter, dock får frukter, bär och svampar plockas;
5. bortföra död ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada träd och buskar;
6. insamla eller fånga insekter eller andra djur eller på annat sätt störa djurlivet;
7. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur;

1996-05-06

Dnr 231-75-96
1180-202
Fastighetsregister-
myndighetens akt
1180-P96/0506

8. medföra hund på ej trädbevuxet strandområde under tiden 15 maj - 15 september;
9. göra upp öppen eld med undantag för eldning i stormkök, spritkök, gasolkök, grillar m m eller eldning på för ändamålet upplåten eldplats;
10. framföra motorfordon eller motordrivna fordon på land annat än på för ändamålet upplåtna vägar;
11. tälta;
12. framföra cyklar, mountainbikes (terränggående cyklar) eller liknande annat än på för fordonstrafik upplåtna vägar;
13. parkera annat än på för ändamålet upplåtna parkeringsplatser;
14. parkera husvagn eller husbil på parkeringsplatser inom reservatet kl 00⁰⁰ - 04⁰⁰;
15. rida eller köra med häst;
16. landa med luftfarkost;
17. göra skada på hägnader, skyltar eller andra anordningar;
18. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning, med undantag för åtgärder enligt punkt C19;
19. snitsla spår, anordna orienteringskontroll eller orienterings-tävlingar utan föregående samråd med Kristianstads kommun;
20. anordna tävling som kan inverka störande på naturmiljön;
21. på störande sätt använda radioapparat, grammofon, bandspelare, CD-spelare, musikinstrument eller dylikt;
22. lägga upp båt eller annan farkost;
23. uppsätta någon form av bryggor eller förtöjningsanordningar.

Föreskrifterna under C gäller ej markägare eller innehavare av särskild rätt till mark vid utnyttjande av marken eller sådan rätt.

1996-05-06

Dnr 231-75-96
1180-202
Fastighetsregister-
myndighetens akt
1180-P96/0506

D. Bestämmelser jämlikt 9§ naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen m.m. som framgår av skötselplanen. Inom ramen för denna kan länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv för förvaltningen.
2. Detaljerade skötselanvisningar, som preciserar och prioriterar åtgärder under närmaste femårsperiod, redovisas i en åtgärdsplan som arbetas fram av en arbetsgrupp bestående av representanter för länsstyrelsen och Kristianstads kommun. Åtgärdsplanen revideras vart femte år och underställs länsstyrelsen för godkännande;
3. Reservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 031522) och enligt naturvårdsverkets anvisningar;
4. Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen i Kristianstads län.

1996-05-06

Dnr 231-75-96
1180-202
Fastighetsregister-
myndighetens akt
1180-P96/0506

Detta beslut kan överklagas hos regeringen enligt bilaga 3

Konsekvensutredning har genomförts och bifogas detta beslut.

Beslut i detta ärende har fattats av länsrådet Hans Blom.

I handläggningen har deltagit förste länsassessorn Ann-Marie Johnsson, länsarkitekten Per-Ola Pershaf, miljövardsdirektören Carl Ivar Höijer, byrådirektören Christer Persson och avdelningsdirektören Anita Olsson, föredragande.

Hans Blom

Anita Olsson

Bilagor

1. Beslutskarta, skala 1 : 10 000
2. Markanvändningskarta, skala 1 : 10 000
3. Besvärshänvisning
4. Registeruppgifter
5. Skötselplan
6. Sändlista
7. Konsekvensutredning

Kopia till:

Kristianstads kommun, Sam Skällberg, Ingvar Lökvist och Bertil Olsson
Nordöstra Skånes Fågelklubb, c/o Åke Svensson, Norregatan 17, 289 00 Knislinge
Skånes Ornitologiska Förening, Ekologihuset, 223 62 Lund
Christianstads Segelsällskap, Äspet, 296 00 Åhus
Skånes Naturvårdsförbund, Winstrupsgatan 10, 222 22 Lund
Naturskyddsföreningen i Kristianstad, c/o O Magntorn, Husmansv. 3, 291 77 Gärds Köpinge
Fastighetsregistermyndigheten
Rättsenheten
Samhällsbyggnadsenheten, Plansektorn,
Miljövårdsenheten 5 ex,
Naturvårdsregistret
Akten

Kungörelse i : Kristianstad läns författningssamling

BILAGA 4, 1 (2)

REGISTERUPPGIFTER

Uppgifter om naturreservatet Äspet

Namn	Naturreservatet Äspet
Kommun	Kristianstad
Församling	Åhus
Läge	Omedelbart söder om Helgeåns utlopp i Åhus
Kartblad	Ekonomiska kartbladen 2E9b Äspet (024 91) och 3E0b Åhus (034 01)
Gräns	Del av fastigheten Äspet 1:1 som framgår av bilaga 1
Fastigheter	Del av Äspet 1:1
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen i Kristianstads län
Markägare	Kristianstad kommun
Nyttjanderätter	Hänvisning till markägaren.
Area	217,1 ha
Naturtyper	ca 12,4 ha granskog ca 41,5 ha moss- och lavrik tallskog ca 22,5 ha övrig tallskog ca 9,9 ha ädellövskog ca 3,0 ha övrig skog ca 1,6 ha kärr ca 91,2 ha lagun- och vattenområden ca 35,0 ha badplats och övrig öppen mark
Landskapstyp	Skogslandskap, Kustlandskap
Naturgeografisk region	7 Skånes sediment- och horstområden
Skyddsmotiv	Geovetenskapliga, Zoologiska, Botaniska

BILAGA 4, 2 (2)

REGISTERUPPGIFTER

Uppgifter om naturreservatet Äspet

Inventeringar, övrig dokumentation, övrigt	Ekologgruppen., 1985:Äspet, en naturinventering. Utförd av Ekologgruppen på uppdrag av länsstyrelsen
	Bergstedt, G., 1931: Flygsandfälten vid Hanöbukten. Från Åhus ned till Olseröd. Meddelande från Lunds universitets geografiska institution. Serie C nr 68.
	Norrman, J. O., Agrell, H., Albjär, G., 1981: Stranderosion i Hanöbukten - oförklarligt fenomen eller naturlig utveckling. Skånes Natur. Årsbok 68:2334.
	Schönbeck, E., 1956: Rastplats för vadare vid Åhus. Några intryck från en exkursion. Skånes Natur. Årsbok 1956.
	Naturvårdsplan Skåne, del Kristianstads län 1975: Länsstyrelsen i Kristianstad.
Skyddföreskrifter paragraf 8 naturvårdslagen, allmänt	Indispensabla, totala: A1 - 10, 12 och 13 Indispensabla, partiella: A 11 och 14 Dispensabla: -
Skyddsföreskrifter, produktiv skogsmark	A 10, förbud mot skogsbruk i hela reservatet
Tillträdesförbud	C1, tillträdesförbud inom på beslutskartan markerat område under perioden 15 mars - 30 september.
Befintliga anläggningar m.m.	parkeringsplatser, två fågeltorn, militära anläggningar, fyranläggningar, toaletter, eldplats, rastplats vid parkeringsplats samt fiskebod
Planerade anläggningar m.m.	Gång- och cykelled. Naturrum
Skötselplan med åtgärdsprogram	I reservatsbeslutet

Tillhör lämsstyrelsens beslut 1996-05-06
 Dnr: 231-75-96
 1180-202

BILAGA 2

Vegetationskarta
 Naturreservatet Äspet
 Kristianstads län
 Kristianstads kommun

Utdrag ur Ekonomiska kartan:
 3E0b Åhus och 2E9b Äspet

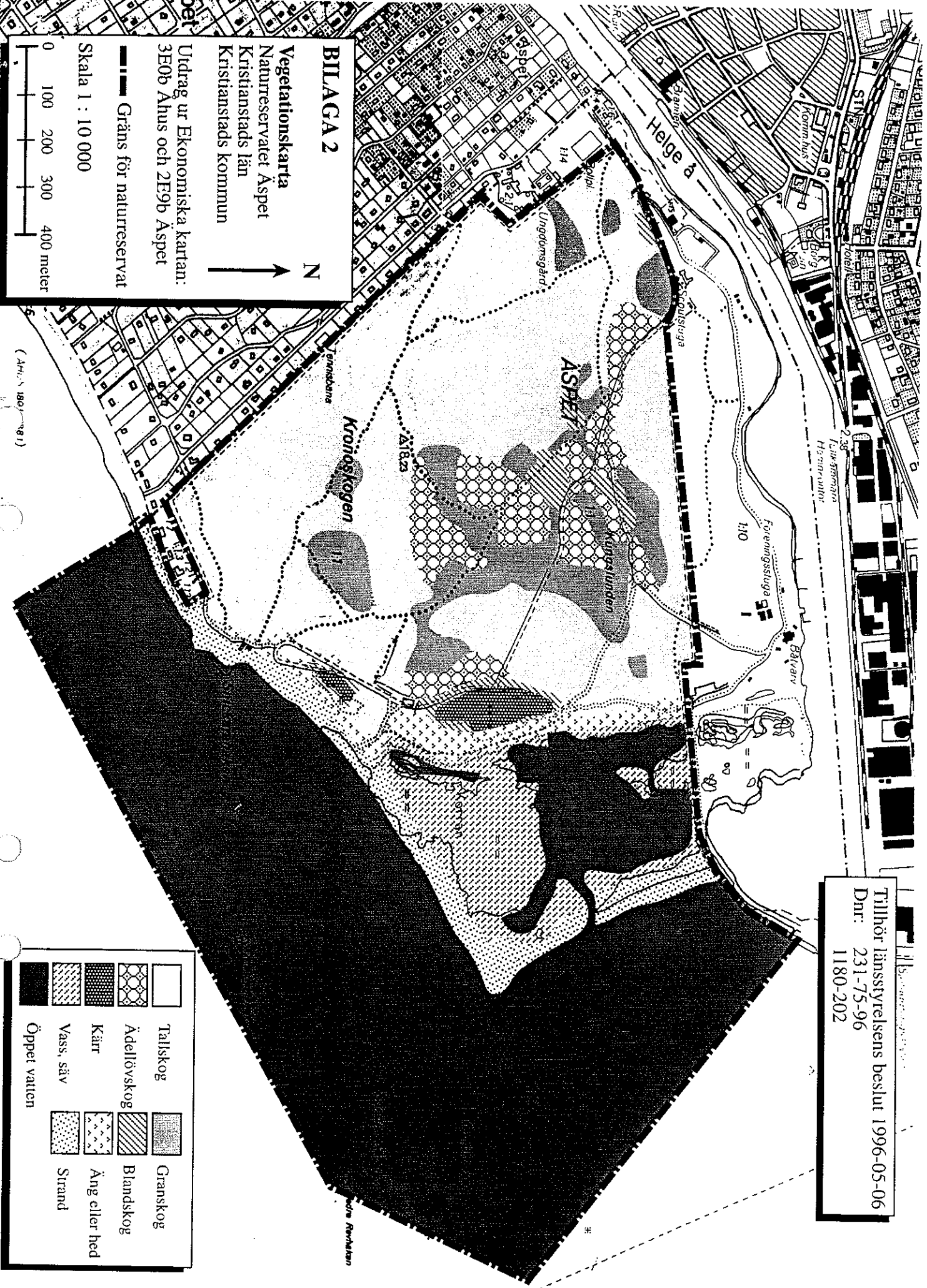
— Gräns för naturreservat

Skala 1 : 10 000

0 100 200 300 400 meter

N
 ↓

(Åhus 180 (81))

	Taliskog		Granskog
	Ädelövskog		Blandskog
	Kärr		Äng eller hed
	Vass, säv		Strand
	Öppet vatten		

1996-05-06

Dnr 231-75-96
1180-202

Konsekvensutredning beträffande föreskrifter för allmänheten i Äspets naturreservat

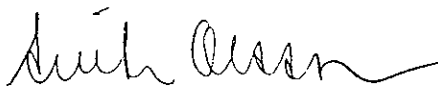
Äspet är naturreservat sedan 1963 och fågelskyddsområde sedan 1978. Bestämmelserna för reservatet och fågelskyddsområdet har befunnits otillräckliga för att dels tillvarata naturvärdena och dels möjliggöra rika naturupplevelser för allmänheten.

Syftet är att bevara ett strandnära dynlandskap och dess vegetation och djurliv. I området förekommer biotoper med sällsynta och hotade arter. Äspet är samtidigt av stor betydelse för allmänhetens friluftsliv. Området angränsar till bostadsbebyggelse, småindustri och hamnområde. Meddelade föreskrifter för allmänheten avser att bevara områdets biologiska värden och att ge allmänheten tillfälle till naturupplevelser.

Föreskrifter under C om vad allmänheten har att iakttaga inskränker inte allmänhetens rättigheter i nämnvärd omfattning. Föreskrifterna har utformats så att de skall motverka skadegörelse på natur och anläggningar och möjliggöra för många besökande att vistas i området under trivsamma former.

Beträdnadsförbudet för fågelskyddsområdet utökas under våren och utgör en inskränkning för allmänheten. Möjligheten till naturupplevelser har förbättrats genom att fågeltorn uppförts.

Sammantaget får bestämmelserna för allmänheten en positiv effekt för både natur och besökande i området.

Anita Olsson